

Disputatio medica inauguralis in qua varias medico-philosophicas positiones. ... / Ex auctoritate ... Jacobi Triglandii, ... ; examini subjicit Petrus Burger.

Contributors

Burger, Petrus.
Elzevir, Abraham, 1592-1652.
Trigland, Jacobus, 1583-1654.
Rijksuniversiteit te Leiden.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum [Leiden] : Apud Abrahamum Elzevier, ..., MDC LXXXIX. [1689]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fu4dyrnf>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO MEDICA³⁸
INAUGURALIS,
IN QVA
VARIAS MEDICO-PHILOSOPHICAS
POSITIONES.

DIVINO FAVENTE NUMINE

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. JACOBI TRIGLANDII, I.F.I.N.

S. Theol. Doct. & in Illustri Acad. Lugd. Bat. Pro-
fess. Ordinarii, Ecclesiæque ibidem Pastoris.

NEC NON

*Amplissimi Senatûs Academici Consensu, & Alma
Facultatis MEDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus ac Privilegiis
ritè & legitimè consequendis,

Publico eruditorum examini subjicit

PETRUS BURGER, Regiomont. Borussus.

Die 15 Septemb. horis locoque solitis.



LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER,
Academiæ Typograph. MDC LXXXIX.

Illustrissimo, Generosissimoque

DOMINO

D.FRIDERICO à DONHOFF

Sac. Rom. Imp. Comiti,

SERENISSIMI & POTENTISSIMI

ELECTORIS BRANDENBURGICI

Supremo Camerario,

Generali Exercitûs,

Legionis Tribuno,

Arcis Memelæ portusque maritimi Guber-
natori,

ejusque districtus Capitaneo,

Hæredi Wolffsdorffii, Fridrichsteinii
&c. &c.

MÆCENATI AC PATRONO MEO

MAXIMO.



*ILLUSTRISSIME ac GENERO-
SISSIME COMES.*

Miraberis, quod aulam subeam,
pacificas aures Tuas litigiosis su-
per Medicinâ concertationibus
interpellaturus: Litibus, cheu,
nimis, & militibus personat or-
bis fatigatus: tamen emedullata
beneficentia, ut me laboresque meos Tibi
consecrem, tam invitat, quàm irritat. Privata
gratia Solem non erubescit, in publicum ergo
A 2 pro-

prodeat. Radians namque munificentiae Tuæ
splendor, jamdudum humilem nostram col-
lustravit familiam, ut officiosi obsequii debi-
tum solvendi desperatione impallescat. Sed ne
multa beneficia enarrando tædiosus sim, satis
dixero, si dixero, Te Arcis præsidarios Paren-
tis mei curæ, imò & Familiæ Tuæ Illustrissimæ
salutem, vitamque credidisse: neque hic ste-
tit munificentiae Tuæ magnificentia: quotidie
eam reapse experimur. Detererem potius lau-
des Tuas, si ulterius iis recensendis operam na-
varem. Vive itaque *Electori nostro Serenissimo*,
Tuis &, si mereor, mihi meisque quàm diu-
tissimè, & favere perge

Clementiæ Tuæ

humillimo devotissimoque Servo

PETRO BURGER.

PROLEGOMENA.

I.



i quid magis conduxit ad Physices promotionem & scientiæ nostræ augmentationem, certè fuit mathematica methodus, investigans quam planissimè & plenissimè talia axiomata, talia postulata, talia corollaria & consecutaria, quæ omnem relegant dubitandi ansam.

II. Et, cum hoc consecuti sumus in Physica, cur non parilis sperandus successus in Medicina, cum illa vicem partis ejus obeat?

III. Objiciunt tamen multi, multa videri rejicere *ἀνεπίστατον* mathematicam; sed benè opponunt videri, apparent enim solummodo nobis talia, nec revera sunt. Omnia namque sublunaria sunt mathematicè & mechanicè.

IV. Continuunt illi, particularia singula non posse tam solidè explicari aut investigari, & hinc multa nos latere; non nego hoc: audacter enim dico, nec Mathesin hoc præstare posse; quis enim licet perfectissimus Geometrarum, tam elati animi erit proclamando, se ex.gr. perspexisse trianguli proprietates. &c.

V. Ergo quid deerit Physico, quid Medico, si quædam aciem ingenii obtundere ingenue declaret? Dabit fortè subsequutura ætas excellentiora adminicula deveniendi in perfectiorem cognitionem.

VI. Imò, quod magis est, sit ita, ignoretur aliquid, nil refert; manebit scientia in se firma & stabilis: aut imponet nostra ignorantia rebus necessitatem, quod ultimum ut absurdissimum, exclamatur ab omnibus?

VII. Tamen non abnuo statuentibus, res alias esse certas, alias incertas; & incertarum alias omnino incertas, alias ad tempus incertas, alias ex se (ex propria essentia) incertas.

VIII. Hinc modernum seculum cautè & dubitanter experimenta offert, & sat temporis relinquit, antequam combinatis variis successibus definitiva pronunciatur sententia.

IX. Nec reclamandum jam censet omnibus, quæ experientiæ non ita liberè parent; nec repudiandum judicat, si fortè ex ratione aliquod assertum experientiæ ex asse non congruat.

X. Ubi enim deficit experientia, ut plurimum lucem affert ratio, & ubi illa cœcutit, experientia vocatur in subsidium.

- XI. Nec sine causa hoc præmeditatè facit ; multa enim , ne dicam
- quamplurima sunt , quæ prorsus in principio respuere videntur ra-
tionis consensum ; & multa , quæ contrariantur experientiis.
- XII. Ex postfacto namque ceu loqui amant , sæpè eruuntur ratio-
nes , quæ experimentis aut casu aut præmeditate factis suffi-
ciunt. Imo , si illa in apurum non producta essent , adhuc
ut antea verissima , falsissima aut saltem dubia æstimaren-
tur.
- XIII. Nec hypotheses spernendas judicat , ex quibus particularia phæ-
nomena , velut digito monstrando , indigitari possunt , licet demon-
stratione à priori careant.
- XIV. Et cur quæso non , intelligibilia supposita censenda sunt me-
liora , entibus quibusdam (ut lepide à quodam dictum) semima-
terialibus in distans radiantibus , quæ non tantum sensu , sed & in-
tellectu percipi nequeunt , & de quibus ob incognitam eorum essen-
tiam , nullâ definitione satis explicatam , quidvis etiam fortasse
repugnans , affirmari solet ; ex prioribus enim , si clare & distin-
ctè concipiantur , aliquid discimus , quod sit possibile ; ex his om-
nino nihil.
- XV. Finiens hæc prolegomena , concludo , nihil perfectè intellectu
apprehendi posse , nisi quod ad principia velut mathematica , licet
in partibus à sensu remotioribus consistentia , sit accommodatum.
Et hoc possibile esse , sequentibus , Deo Opt. Max. auxi-
liante , demonstrare placuit positionibus.



I.

Consideratur seculo nostro cultissimo à plurimis ho-
mo inſtar meræ, tamem artiſcioſiſſimæ machi-
næ, manu ſupremi omnium Artiſcis fabrefa-
ctæ.

II. Conſtat mobile & nobile hocce machinæ ge-
nus infinitis penè partibus, primariis tamen duobus, nem-
pè ſolidis & fluidis.

III. Solidas voco oſſa, cartilagineſ, tendineſ, tubuloſ ner-
veoſ, arterioſoſ, venoſoſ, glandularum nomine inſignitoſ,
lymphaticoſ & carneoſ, nec omitienda erunt cutiſ reliqua-
que partium propria involucra. &c.

IV. Fluidaſ, humidum, quod nomine ſanguiniſ ſalutatur; lym-
pha; denique mobile illud fluidiſſimum nerveum, ſub teg-
mine ſpirituum animalium.

V. Quod ad conſiderationem partium ſolidarum attinet, dan-
dum erit, illaſ (cum reliquiſ corporibuſ ſinguliſ) eſſe poro-
ſaſ & permeabileſ, licet id ſenſibuſ minus pateat,

VI. Variare in variiſ pororum multitudinem & paucitatem,
latitudinem & anguſtiam.

VII. Nec obliquo oculo adſpiciendus erit eorum ſituſ.

VIII. Adhæc figura & latera ipſorum ſunt in variiſ variè par-
ticularia.

IX. Hinc elicio, ſæpè per eundem porum interlabi materiã,
etiã in parteſ oppoſitaſ.

X. Et euinco, quod ex materiæ poroſ permeantiſ varietate,
ſolidiſ inducatur magna varietaſ.

XI. Imò benè colligo, diverſaſ hinc fieri ſecretioneſ; Ut pa-
tet in renibuſ ex urina; in naribuſ ex muco, in poriſ cutiſ
ex ſudore, differente illo iterum lege ſtructuræ, non mate-
riæ, ex inguinibuſ, aliſ, pedibuſque.

XII. In

- XII. Inde sequitur evidentissimè, malè constitutum pororum statum, à qualibet causa derivatum, mutationem inferre satis notabilem.
- XIII. Non potest tamen illa dispositio variari à semet ipso, nisi causa adveniat externa corporea.
- XIV. Ossa constant ex tubulis tenerrimis, poros habentibus innumeris, in quibus circulationem sustinent depositæ particulæ & sanguineæ & lymphaticæ.
- XV. Inosculantur enim illis & venæ & arteriæ, intrantes cavitates & constituentes sanguineam & pinguedinosam medullam.
- XVI. Quædam habent canaliculos rectilineos, quædam curvilineos, imò & quædam congeriem repræsentant cellularum offearum, ubi una excipit aliam, uti intuenti patet.
- XVII. Cartilaginee ligamenta que omnia canaliculos habent concinno ordine dispositos, ubi & deponitur & reponitur per circumvectionem generalem succus nutritius.
- XVIII. Nervi sunt fasciculi plurimorum canaliculorum, cavi ac cannæ Indicæ in modum foraminulis perforati, ex albâ seu medullari cerebri aut medullæ spinalis substantiâ progredientes.
- XIX. Unusquisque canaliculus proprio sacculo seu vagina membranosa obducitur.
- XX. Admittunt vasa sanguifera; arteriolas enim & venulas medullaribus opticorum & cruralium &c. nervorum fibrillis interfieri, patet oculari ex inspectione, dummodo secundum longitudinem scindantur.
- XXI. Tenuissimi illi tubuli, pro diversa muniorum suorum ratione, diversum substantiæ modum obtinent; etenim, qui sensui tantum inserviunt, molliores; qui sensuum actibus & partium motibus, duriores sunt.
- XXII. Imò unus & idem nervus modo sensui, modo sensui motuique obediens demonstrat, quod pluribus partibus, diversâ structurâ donatus.
- XXIII. Hinc diversæ actiones animales in spiritibus animalibus nullam diversitatem arguunt.
- XXIV. Sunt vel parvi vel magni, prout scilicet motibus peragendis inserviunt.
- XXV. Ferè omnes plexus quosdam habent, quæ exiguorum tumorum æmuli vocantur ganglia, & contexuntur è nerveis
- fi.